

«Тасдик мекунам»

Директори Институти омӯзиши
масъалаҳои давлатҳои Осиё ва Аврупои
Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон
номзади илмҳои фалсафа, дотсент

Ниёзӣ Ё.Б.

2023

«30»

ТАҚРИЗИ

муассисаи пешбар ба диссертатсияи номзоди Суфиев Садриддин Насридинович дар мавзӯи «Ҳамкорихои илмӣ-адабӣ ва фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ҳиндустон ва Ҷумҳурии Исломии Покистон (охирӣ асри XX - ибтидоӣ асри XXI)», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 07.00.15 - Таърихи муносибатҳои байналмилалӣ ва сиёсати хориҷӣ (илмҳои таърих) пешниҳод шудааст

Мутобикати диссертатсия ба ихтисосҳо ва самтҳои илм, ки аз рӯйи онҳо диссертатсия ба ҳимоя пешниҳод шудааст. Диссертатсияи Суфиев Садриддин Насридинович дар асоси амалӣ намудани нақшаи дурнамои корҳои илмӣ-таҳқиқотии кафедраи ҳуқуқ ва муносибатҳои байналмилалӣ факултети таърих, ҳуқуқ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дар мавзӯи «Масъалаҳои ҳамкорихои халқи тоҷик бо халқҳои дигар дар замони истиқлолият» анҷом дода шудааст. Таҳқиқоти диссертатсионии мазкур, ки «Ҳамкорихои илмӣ-адабӣ ва фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ҳиндустон ва Ҷумҳурии Исломии Покистон (охирӣ асри XX - ибтидоӣ асри XXI)» ном гирифтааст, ба ихтисоси 07.00.15 – Таърихи муносибатҳои байналмилалӣ ва сиёсати хориҷӣ (илмҳои таърих) пурра мутобикат менамояд.

Мубрамияти мавзӯи таҳқиқот. Диссертатсияи Суфиев Садриддин Насридинович дар мавзӯи «Ҳамкорихои илмӣ-адабӣ ва фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ҳиндустон ва Ҷумҳурии Исломии Покистон (охирӣ асри XX - ибтидоӣ асри XXI)» ба яке аз масъалаҳои мубрами илми таърихи

муносибатҳои байналхалқии муосир бахшида шудааст. Дар шароити соҳибистиклолӣ омӯзиши мавзуи мазкур аз аҳамият ҳолӣ нест. Маҳз дар замони соҳибистиклолӣ марҳилаи нави ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ҳиндустон ва Ҷумҳурии Исломии Покистон оғоз гардид, ки барои пешрафт ва рушди кишвар ва дар маҷмӯъ барои минтақа аз аҳамияти бузург бархурдор мебошад.

Ҳамчунин мубрам будани мавзуи мазкур аз он иборат аст, ки айни замон масъалаи таҳқиқи илмӣ ҳамкориҳои илмӣ-адабӣ ва фарҳангии Тоҷикистон бо Ҳиндустон ва Покистон дар даврони истиқлолият ба доираи таҳқиқоти алоҳидаи илмӣ бо забони тоҷикӣ кашида нашудааст.

Ҳолатҳое, ки мубрам будани диссертатсияи Суфиев Садриддин Насридиновичро собит месозанд, зиёд буда, бо омилҳои дар боло қайднамуда ба охир намерасанд. Таҳқиқоти диссертатсионӣ бомаврид буда, дар он масъалаҳои муҳимми қаблан ҳалнагардидаи илми таърихи муносибатҳои байналхалқӣ баррасӣ гардида, аз нигоҳи муаллиф ҳамкориҳои илмӣ-фарҳангии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ҳиндустон ва Ҷумҳурии Исломии Покистон мавриди пажӯҳиш қарор гирифтааст.

Сатҳи илмӣ омӯзиши мавзӯ. Диссертатсия дар асоси заминаи бойи манбаъвӣ навишта шуда, ба онҳо асару мақолаҳо, баромадҳои расмӣ ва изҳороти муштараки сарварони кишварҳо, маводи бойгонии ҷорӣ, санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқии муайянкунандаи сиёсати хориҷӣ, маводи матбуоти даврӣ, сомонҳои расмӣ сарварони давлатҳо, муассисаҳои расмӣ ва созмонҳои байналхалқӣ, сомонҳои иттилоотӣ шомил мебошад.

Гурӯҳҳои сарчашмаҳо ва адабиёт фарогири китобу асарҳои мутахассисону муҳаққиқони соҳаи сиёсати хориҷӣ ва дипломатияи тоҷик, осори шахсиятҳои сиёсӣ ва илмӣ кишварҳои Ҳиндустону Покистон, инчунин осори муҳаққиқони рус, мақолаҳои илмӣ-таҳқиқотии муҳаққиқони дохилӣ ва хориҷӣ мебошад. Гурӯҳбандӣ ва чамъоварии адабиёти истифодашуда ба муаллиф имкон додааст, ки чараёни таҳлили мавзуи таҳқиқотиро осон

гардонида, пахлуҳои гуногуни онро рӯйи қоғаз биоварад. Новобаста аз нокифоя будани маводҳои таҳқиқотӣ ва илмӣ муаллиф дар асоси адабиёти истифодашуда ҷанбаҳои таърихӣ, ҳолати кунунӣ ва дурнамои ҳамкорихоии илмӣ ва адабию фарҳангии Тоҷикистонро бо Ҳиндустону Покистон мавриди таҳлил қарор додааст.

Навгонии натиҷаҳои бадастомада ва нуқтаҳои илмие, ки барои Ҳимоя пешниҳод мешаванд. Анҷом додани таҳқиқоти диссертатсионӣ дар мавзӯи «Ҳамкорихоии илмӣ-адабӣ ва фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ҳиндустон ва Ҷумҳурии Исломии Покистон (охири асри XX - ибтидои асри XXI)» дар чунин шакл, нахустин таҳқиқоти илмӣ буда, бори аввал дар сатҳи диссертатсия ба Ҳимоя пешниҳод шудааст. Муаллиф дар таҳқиқоти диссертатсионии мазкур ба ҷанбаҳои умумиятҳои фарҳангӣ ва таърихӣ, истикрор ва ташаккули ҳамкорихоии илмӣ-адабӣ ва фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҳиндустону Покистон, мушкилот ва дурнамои рушди ҳамкорихоии илмӣ-адабӣ ва фарҳангӣ миёни ҷонибҳо тавачҷуҳ намудааст, ки дар илми таърихи навини Тоҷикистон навгонӣ ба ҳисоб мераванд (саҳ. 21).

Суфиев С.Н. дар таҳқиқоти хеш вобаста ба мавзӯи диссертатсия нуқтаҳои илмии заруриро қорқард ва ба Ҳимоя пешниҳод намудааст, ки онҳо низ дар рушди илми таърихи муносибатҳои байналхалқии Ҷумҳурии Тоҷикистон аҳаммияти назариявӣ ва амалӣ доранд (саҳ. 21 -22).

Асоснок ва муътамад будани хулосаҳо ва тавсияҳое, ки дар диссертатсия зикр гардидаанд. Диссертатсияи мазкур таҳқиқоти анҷомёфта ба ҳисоб рафта, натиҷаҳои илмии назариявӣ ва амалии он дар рушди муносибатҳои илмӣ-адабӣ ва фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҳиндустону Покистон мусоидат мекунад. Таҳлили диссертатсияи мазкур, хусусан ақидаҳои илмӣ, нуқтаҳои илмии ба Ҳимоя пешниҳодгардида, асоснок сохтани натиҷаҳои асосии илмии диссертатсия ва тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳо, ки дар заминаи истифодаи номгӯи адабиёти гуногуни илмӣ ва амалӣ вобаста ба мавзӯи таҳқиқот ба даст омадаанд, аз асоснок ва муътамад

будани хулосаҳо ва тавсияҳои таҳқиқоти диссертатсионии мазкур шаҳодат медиҳанд.

Дар ҷараёни таҳқиқоти мазкур усулҳои воқеият, таърихият ва системавӣ, таҳлил, тавсиф ва муқоиса истифода шудаанд, ки аҳамиятнокии мавзӯи диссертатсиониро пурмазмун сохтааст.

Бояд қайд намуд, ки натиҷаҳои асосии таҳқиқот ва пешниҳодҳои ироагардида, метавонанд ҳамчун дастурамал барои фаъолияти мутахассисони соҳаҳои муносибатҳои байналмилалӣ, ҷомеашиносон ва онҳое, ки машғули таҳқиқи муносибатҳои гуногунсоҳаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳиндустону Покистон мебошанд, инчунин баҳри татбиқи фаъолияти пурсамари сиёсати хориҷии Тоҷикистон истифода шаванд.

Натиҷагирҳои муаллиф дар қисмати хулоса боиси зикр буда, дар он хусусиятҳои ҳамкорӣ бо назардошти пешомади онҳо бо тавсия ва пешниҳодҳо асоснок карда шудаанд.

Тасвиби натиҷаҳои таҳқиқот дар қорҳои нашргардида. Автореферати диссертатсия ва мақолаҳои илмӣ дар доираи мавзӯи таҳқиқот ҷопгардида, мазмуни диссертатсияро инъикос менамояд.

Нуктаҳои асосии диссертатсия дар 7 мақолаҳои илмӣ баён шудааст, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Федератсияи Россия нашр гардидаанд. Инчунин нуктаҳои илмӣ-назариявӣ ва амалии ба ҳимоя пешниҳодгардида, дар мақолаҳои илмӣ ҷопгардида ва дар баромадҳои илмӣ муаллиф инъикос гардидаанд.

Ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ будани тартиб ва танзими диссертатсия.

Диссертатсияи мазкур, ки ба мавзӯи «Ҳамкорӣҳои илмӣ-адабӣ ва фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ҳиндустон ва Ҷумҳурии Исломии Покистон (охири асри XX - ибтидои асри XXI)» бахшида шудааст, аз рӯйи мазмун ва моҳияти ҳеш фарогири масъалаҳо ва мушкилоти гуногуни

соҳаҳои зикршуда мебошад. Зимнан, тамоми масъалаҳо ва мушкилоти вобаста ба мавзӯи таҳқиқот, ки мақсад ва вазифаҳои таҳқиқотро ташкил медиҳанд, ҳамчун кори муқаммалӣ илмӣ-тахассусӣ анҷомёфта доништа мешавад.

Мақсади таҳқиқоти диссертатсионӣ ин таҳқиқи маҷмуии таърихи устуворшавии ҳамкорихоӣ илмӣ-адабӣ ва фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ҳиндустон ва Ҷумҳурии Исломии Покистон ва таъсири он дар рушди ҳамкорихоӣ байнидавлатӣ мебошад.

Сохтори рисола вобаста ба мақсад ва вазифа аз се боб, ҳафт зербоб, хулоса ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат мебошад.

Дар муқаддима, рӯзмаррагии мавзӯ, сатҳи омӯзиши он, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқ, объект ва предмети таҳқиқот муайян шуда, асосҳои назариявӣ методологии таҳқиқот, наwgонии илмию аҳамияти амалии натиҷаҳои таҳқиқот, нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшуда ва сохтори диссертатсия баён шудаанд.

Боби якуми диссертатсия - «**Ташаккули ҳамкорихоӣ Тоҷикистон бо Ҳиндустон ва Покистон**» аз се зербоб иборат мебошад.

Дар параграфи якуми боби аввал «**Аз таърихи ҳамкорихоӣ Тоҷикистон бо Ҳиндустон ва Покистон**» ҷанбаҳои асосии раванди истиқрори робитаҳои мутақобилаи Тоҷикистонро бо Ҳиндустону Покистон таҳлил шудааст. Ба ақидаи муаллиф, Ҳиндустону Покистон барои Тоҷикистон ва мардуми тоҷик кишварҳои дӯст ба шумор рафта, миёни давлатҳо алоқаҳои таърихан ташаккулёфтаи фарҳангӣ мавҷуд аст. Бо ташкили давлати абарқудрати Шӯравӣ ҳамкорихоӣ ҷонибҳо дар сатҳи нав ба роҳ монда шуданд, ки тамоми соҳаҳои фарҳангиро дар бар мегирифтанд.

Дар параграфи дуюми боби якум - «**Ташаккули ҳамкорихоӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ҳиндустон дар охири асри XX (солҳои 1991-1999)**», масъалаҳои ташаккул ва рушди ҳамкорихоӣ фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо Ҷумҳурии Ҳиндустон дар охири асри XX баррасӣ гардида,

диссертант самтҳои асосии ҳамкориҳои илмӣ ва фарҳангии давлатҳоро дар солҳои аввали истиқлолият нишон додааст.

Диссертант менависад, ки муносибатҳои дипломатӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Ҳиндустон 28-уми августи соли 1992 барқарор гардиданд. Рушди муносибатҳои мутақобилаи кишварҳо чӣ бар асоси тавофуқномаҳои дучониба ва ҳам дар чаҳорҷӯби созмонҳои минтақавӣ ба нафъи ду кишвар ва дар маҷмӯъ, ба манфиати сулҳу субот ва амният буда, боиси рушди алоқаҳои фарҳангӣ миёни давлатҳо гардиданд.

Дар зербоби сеюми боби аввал - **«Истиқрори ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Исломии Покистон дар охири асри XX»** диссертант барқароршавии ҳамкориҳои дипломатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо Ҷумҳурии Исломии Покистон дар охири асри XX таҳлил намудааст.

Дар диссертатсия омадааст, ки бо касби истиқлолияти сиёсӣ Тоҷикистон ҳамчун субъекти мустақили муносибатҳои байналхалқӣ аз тарафи Ҳиндустон ва Покистон эътироф шуда, миёни давлатҳо муносибатҳои дипломатӣ ва фарҳангӣ барқарор гардиданд. Вале дар давраи мазкур ҳамкориҳои фарҳангӣ, илмӣ ва башардӯстона миёни давлатҳо бо сабаби сар задани ҷанги шаҳрвандӣ дар Тоҷикистон ва низои дохилии Афғонистон густариши бештар пайдо накард. Новобаста аз ин, пояи шартномавӣ-ҳуқуқӣ дар байни кишварҳо шароити созгор фароҳам овард, ки аввалин қадамҳо дар самти инкишофи ҳамкориҳои фарҳангӣ гузошта шаванд ва дар сафарҳои мунтазами сатҳҳои олӣ ва баланд, ташкили намоёндагӣҳои дипломатӣ ва рӯзҳои фарҳангӣ ифода ёбанд.

Боби дуюми диссертатсия **«Таҳаввули ҳамкориҳои Тоҷикистон бо Ҳиндустон ва Покистон дар соҳаи фарҳанг (солҳои 2000-2018)»** аз ду параграф иборат мебошад.

Дар параграфи аввали боби дуюм **«Рушди ҳамкориҳои илмӣ-фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ҳиндустон»** диссертант самтҳои калидии ҳамкориҳои фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии

Ҳиндустон ва заминаҳои шартномавӣ-ҳуқуқии алоқаҳои фарҳангии ҷонибхоро
инъикос намудааст.

Дар ин самт, ривочи ҳамкорӣҳои илмӣ-фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон
бо Ҷумҳурии Ҳиндустон бо назардошти умумияти фарҳангӣ, гузаштаи
таърихӣ ва нақши ин кишвар дар равандҳои ҷаҳонӣ аҳамияти хоса дошта,
қиёти муаррифии фарҳангу тамаддуни тоҷикон дар сахнаи минтақавӣ ва
байналхалқӣ нақши муассир мерасонад.

Баргузориҳои рӯзҳои фарҳангии Тоҷикистон дар Ҳиндустон ва рӯзҳои
фарҳангии Ҳиндустон дар Тоҷикистон ба анъанаи нек мубаддал гаштааст,
инчунин, ҳамасола чорабиниҳои гуногуни фарҳангӣ ва намоишҳои филмҳои
миллӣ баргузор мегарданд.

Дар параграфи дуюми боби мазкур **«Таҳаввули ҳамкорӣҳои илмӣ-
фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Исломии Покистон»**
марҳилаҳо ва самтҳои асосии робитаҳои фарҳангиро миёни Тоҷикистон ва
Покистон таҳқиқ гардидааст.

Диссертант менависад, ки пояи шартномавӣ-ҳуқуқии муносибатҳои
дӯстона ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Исломии Покистонро зиёда аз
55 созишномаҳои ёддоштҳои тафохуми байниҳукумати ва байнисоҳавӣ ташкил
медиханд, ки робитаҳои мутақобилаи давлатхоро дар соҳаи фарҳанг низ дар
бар мегиранд. Фарҳанг дар муносибатҳои Тоҷикистону Покистон на танҳо
ҳамчун воситаи ҳамкорӣ, балки ҳифзи асолати таърихӣ ва муаррифии
умумиятҳои тамаддуни дар шароити ҷаҳонишавӣ ва шусташавии айнияти
фарҳангӣ ба ҳисоб меравад.

Боби сеюми диссертатсия **«Рушди ҳамкорӣҳои илмӣ-адабии Ҷумҳурии
Тоҷикистон бо Ҳиндустон ва Покистон дар оғози асри XXI ва дурнамои
он»** аз ду параграф иборат мебошад.

Дар зербоби якуми боби сеюм **«Рушди ҳамкорӣҳои илмӣ-адабии
Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ҳиндустон дар оғози асри XXI»**

диссертант ҳамкорихои илмӣ-адабии Тоҷикистонро бо Ҳиндустон баррасӣ намуда, дастовардхоро дар ин самт таҳлил намудааст.

Муаллифи диссертатсия ибраз медорад, ки дар густариши ҳамкорихои илмӣ-адабии давлатҳо сафари расмӣ роҳбарони давлатҳо ба кишварҳои ҳамдигар аҳамияти хосса ба бор оварда буд. Ҳамкорӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Ҳиндустон дар соҳаи маориф дар доираи Барномаи табодул байни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Ҳиндустон оид ба ҳамкорӣ дар соҳаи маориф аз 31 августи соли 2012 ва Ёддошти тафохум байни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Ҳиндустон оид ба татбиқи лоиҳаи «Озмоишгоҳи муосири техникийи Ҳиндустон - Тоҷикистон» аз 25 январи соли 2010 ба роҳ монда шудааст.

Дар параграфи дуюми боби сеюм **«Рушди ҳамкорихои илмӣ-адабии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Исломии Покистон ва дурнамои он»** масъалаҳои ташаккул ва рушди ҳамкорихои илмӣ-адабии Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо Ҷумҳурии Исломии Покистон таҳқиқ гардидааст.

Ба назари диссертант самтҳои афзалиятноки рушди ҳамкорихои судманди дуҷониба байни ду кишвар дар соҳаи маориф, дар мулоқоти вазирони маорифи Тоҷикистон ва Покистон, ки 26 июни соли 2006 дар чараёни баргузори вохӯрии вазирони маорифи кишварҳои исломӣ дар шаҳри Исфохони Ҷумҳурии Исломии Эрон доир гардид, мавриди баррасӣ қарор гирифта буданд.

Самти дигари ҳамкорихои кишварҳо дар соҳаи илм ин ҳамкорихои Институтҳои Соҳавии Академияҳои миллии илмҳои Тоҷикистон ва Покистон мебошад. Дар ин самт институти омӯзиши масоили давлатҳои Осиё ва Аврупо дар ин бахш ҳамкорихои мутақобиларо бо ниҳодҳои илмӣ, фарҳангӣ, сиёсӣ ва иҷтимоии Покистон ба роҳ мондааст.

Дар **хулосаи** диссертатсия фикри ҷамъбасти ва пешниҳоди назариявӣю тавсияҳои амалии муаллиф оид ба мавзӯ оварда шудаанд.

Бояд кайд намуд, ки дар баробари дастовардҳо дар диссертатсия баъзе нуксонҳои чузъӣ қой доранд, ки аз муқаррароти зерин иборатанд:

1. Барои асоснок кардани марҳилаҳои таърихӣ ҳамкорӣҳои ҷонибҳо дар самти илм, фарҳанг ва адабиёт пешниҳоди боби алоҳида ба манфиати кор буда, аҳамияти амалии онро баланд мебардошт;

2. Хуб мешуд, то барои баланд бардоштани сатҳи таҳқиқот аз сарчашмаҳои хаттӣ ва мавод аз Маркази мероси хаттии Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон истифода мегардид;

3. Зербоби дуюми боби дуум асосан ҳамкорӣҳои ҷонибҳо дар чаҳорҷӯбаи фаъолияти Созмони Ҳамкорӣҳои Шанхай баррасӣ гардида, муаллиф ба таҳқиқи ҳамкорӣ дар чаҳорҷӯбаи Созмони Ҳамкорӣҳои Исломи (ба вижа бо Покистон) камтар таваҷҷӯҳ намудааст;

4. Дар рисола баъзе камбудӣҳои имлоӣ, мантиқӣ ва техникӣ ба назар мерасанд, ки ислоҳи онҳо ба манфиати кор мебошад.

Аммо эродҳои овардашуда ба ҳеҷ ваҷҳ қимати илмии диссертатсияро кам намегардонанд, муаллиф метавонад пеш аз ба нашр пешниҳод намудани монография онҳоро ба назар гирифта, ислоҳ намояд.

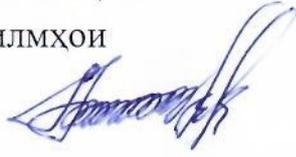
Дар маҷмӯъ эродҳои номбаргардида ба мазмуну мундариҷаи диссертатсия таъсири манфӣ нарасонида, арзиши илмии онро коста намегардонанд.

Хулоса, диссертатсия дар мавзӯи **«Ҳамкорӣҳои илмӣ-адабӣ ва фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ҳиндустон ва Ҷумҳурии Исломии Покистон (охирӣ асри XX - ибтидоӣ асри XXI)»** ба талаботи банди 31-37-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021 таҳти №267 тасдиқ шудааст, мувофиқ буда, муаллифи он - Суфиев Садриддин Насридинович - сазовори гирифтани дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз руи ихтисоси 07.00.15 - Таърихи муносибатҳои байналмилалӣ ва сиёсати хориҷӣ (илмҳои таърих) мебошад.

Тақризи муассисаи пешбар дар ҷаласаи шӯъбаи Осиёи Ҷанубӣ ва Шарқии Институти омӯзиши масъалаҳои давлатҳои Осиё ва Аврупои АМИТ муҳокима ва ҷонибдорӣ карда шудааст. Натиҷаи овоздиҳӣ: тарафдор - 11 нафар, зид – нест, бетараф – нест. (Суратмаҷлиси шӯъба №01 аз 27 январи соли 2023).

Раиси ҷаласа,
доктори илмҳои филологӣ, профессор Ҷ. Раҷабов

Котиби ҷаласа,
номзади илмҳои таърих А.Ш. Раҳмонзода

Ташхисгар:
мудири шӯъбаи Осиёи Ҷанубӣ ва Шарқии
Институти омӯзиши масъалаҳои давлатҳои
Осиё ва Аврупои АМИТ, номзади илмҳои
таърих, дотсент: К.А. Қудратов

Имзоҳои д.и.ф., профессор Ҷ. Раҷабов, н.и.т., дотсент
К.А. Қудратов ва н.и.т. А.Ш. Раҳмонзода – ро мекунам:
Нозири калони кадрҳои Институти омӯзиши
масъалаҳои давлатҳои Осиё ва Аврупои АМИТ: А. Зухуров

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, х. Рудақӣ, 33

Тел: 221-03-28

E-mail: info@osiyoavrupo.tj

Сомона: <http://www.osiyoavrupo.tj>